

Analýza sociálnych vplyvov

Vplyvy na hospodárenie domácností, prístup k zdrojom, právam, tovarom a službám, sociálnu inklúziu, rovnosť príležitostí a rovnosť žien a mužov a vplyvy na zamestnanosť

(Ak v niektorej z hodnotených oblastí sociálnych vplyvov (bodov 4.1 až 4.4) nebol identifikovaný vplyv, uveďte v príslušnom riadku analýzy poznámku „Bez vplyvu.“)

4.1 Identifikujte, popíšte a kvantifikujte vplyv na hospodárenie domácností a špecifikujte ovplyvnené skupiny domácností, ktoré budú pozitívne/negatívne ovplyvnené.

Vedie návrh k zvýšeniu alebo zníženiu príjmov alebo výdavkov domácností?

Ktoré skupiny domácností/obyvateľstva sú takto ovplyvnené a akým spôsobom?

Sú medzi potenciálne ovplyvnenými skupinami skupiny v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia?

(V prípade vyššieho počtu hodnotených opatrení doplňte podľa potreby do tabuľky pred bod 4.2 ďalšie sekcie - 4.1.1

Pozitívny vplyv/4.1.2 Negatívny vplyv).

a)	4.1.1 Pozitívny vplyv																												
b)	Popíšte opatrenie a jeho vplyv na hospodárenie domácností s uvedením, či ide o zvýšenie príjmov alebo zníženie výdavkov:	Návrh predpokladá pozitívne vplyvy na hospodárenie domácností v roku 2026 z dôvodu zvýšenia plynúceho pravidelného mesačného príjmu. Zvýšenie pravidelného príjmu môžu zaznamenať aj zamestnanci, na ktorých sa bude aplikovať reprezentatívna kolektívna zmluva vyššieho stupňa, ktorá bude garantovať daným zamestnancom vyšší príjem.																											
c)	Špecifikujte ovplyvnené skupiny:	Ovplyvnená skupina č. 1: zamestnanci so mzdou pod úrovňou navrhovanej minimálnej mzdy																											
	Ovplyvnená skupina č. 3: zamestnanci poberajúci príplatky za prácu v sviatky, cez víkend a iné príplatky napojené na výšku minimálnej mzdy	Ovplyvnená skupina č. 2: zamestnanci, na ktorých sa rozšíri pôsobnosť kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa																											
d)	Kvantifikujte rast príjmov alebo pokles výdavkov za jednotlivé ovplyvnené skupiny domácností / skupiny jednotlivcov a počet obyvateľstva/domácností ovplyvnených predkladaným návrhom.																												
e)	<ul style="list-style-type: none"> - priemerný rast príjmov/ pokles výdavkov v skupine v eurách a/alebo v %/obdobie: - veľkosť skupiny (počet obyvateľov): 	<p>Ovplyvnená skupina č. 1</p> <p>Modelový príklad: bezdetný zamestnanec zarábajúci v roku 2026 minimálnu mzdu vo výške 874 eur mesačne (podľa 57-percentnej automatickej valorizácie) vs. vo výške 920 eur mesačne (podľa 60-percentnej automatickej valorizácie).</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <thead> <tr> <th></th> <th>Minimálna mzda 874 eur mesačne</th> <th>Minimálna mzda 920 eur mesačne</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Hrubá mzda</td> <td>874 €</td> <td>920 €</td> </tr> <tr> <td>Sociálne odvody (9,4 %)</td> <td>82,15 €</td> <td>86,48 €</td> </tr> <tr> <td>Zdravotné odvody (4 %)</td> <td>34,95 €</td> <td>36,80 €</td> </tr> <tr> <td>Čiastkový základ dane</td> <td>756,90 €</td> <td>796,72 €</td> </tr> <tr> <td>Nezdaniteľná časť základu dane</td> <td>513,68 €</td> <td>513,68 €</td> </tr> <tr> <td>Základ dane</td> <td>243,22 €</td> <td>283,04 €</td> </tr> <tr> <td>Daň z príjmu fyzickej osoby</td> <td>46,21 €</td> <td>53,78 €</td> </tr> <tr> <td>Čistá mzda</td> <td>710,69 €</td> <td>742,94 €</td> </tr> </tbody> </table> <p>60-percentná automatická valorizácia minimálnej mzdy povedie v prípade bezdetného zamestnanca, ktorý ju zarába, v roku 2026 k nárastu čistej mzdy o 32,25 € v porovnaní s 57-percentnou valorizáciou.</p> <p>Vyššie uvedený výpočet predpokladá vývoj životného minima podľa nízkoprijmovej inflácie predikovanej v makroprognóze IFP (MF SR) z februára 2024. Podľa tejto prognózy by v júli 2026 malo byť životné minimum na úrovni 293,53 eur. Nezdaniteľná časť základu dane tak bude na úrovni 21-násobku tohto životného minima – teda 6 164,13 eur ročne, alebo 513,68 eur mesačne.</p> <p>Nárast hrubej mzdy v dôsledku zvýšenia minimálnej mzdy sa v roku 2026 dotkne 164 750 zamestnancov (spolu v podnikateľskom aj nepodnikateľskom sektore). Priemerný nárast mesačnej hrubej mzdy pre týchto zamestnancov bude vo výške 41 eur.</p>		Minimálna mzda 874 eur mesačne	Minimálna mzda 920 eur mesačne	Hrubá mzda	874 €	920 €	Sociálne odvody (9,4 %)	82,15 €	86,48 €	Zdravotné odvody (4 %)	34,95 €	36,80 €	Čiastkový základ dane	756,90 €	796,72 €	Nezdaniteľná časť základu dane	513,68 €	513,68 €	Základ dane	243,22 €	283,04 €	Daň z príjmu fyzickej osoby	46,21 €	53,78 €	Čistá mzda	710,69 €	742,94 €
	Minimálna mzda 874 eur mesačne	Minimálna mzda 920 eur mesačne																											
Hrubá mzda	874 €	920 €																											
Sociálne odvody (9,4 %)	82,15 €	86,48 €																											
Zdravotné odvody (4 %)	34,95 €	36,80 €																											
Čiastkový základ dane	756,90 €	796,72 €																											
Nezdaniteľná časť základu dane	513,68 €	513,68 €																											
Základ dane	243,22 €	283,04 €																											
Daň z príjmu fyzickej osoby	46,21 €	53,78 €																											
Čistá mzda	710,69 €	742,94 €																											
	Ovplyvnená skupina č. 3	Ovplyvnená skupina č. 2																											
	Nárast príplatkov a mzdových kompenzácií v dôsledku zvýšenia minimálnej mzdy sa v roku 2026 dotkne	vopred nie je možné predpokladať či vôbec a aká reprezentatívna kolektívna zmluva vyššieho stupňa a s akými podmienkami bude aplikovaná aj na zamestnanca, preto nie je možné tento vplyv kvantifikovať.																											

	610 708 zamestnancov (spolu v podnikateľskom aj nepodnikateľskom sektore). Priemerný nárast takýchto mesačných príplatkov mzdy pre týchto zamestnancov bude vo výške 1,89 eur.	
f)	Dôvod chýbajúcej kvantifikácie:	
g)	4.1.1.1 Z toho pozitívny vplyv na skupiny v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia (V prípade významných vplyvov na príjmy alebo výdavky domácností v riziku chudoby, identifikujte a kvantifikujte pozitívny vplyv na chudobu obyvateľstva (napr. znižovanie miery rizika chudoby, priemerný rast príjmov/ pokles výdavkov v skupine)	
h)	Popíšte opatrenie a jeho vplyv na hospodárenie domácností s uvedením, či ide o zvýšenie príjmov alebo zníženie výdavkov:	Návrh predpokladá pozitívne vplyvy v roku 2026 na príjmy nízkopříjmových domácností, ktorých pracovné príjmy člena alebo členov domácnosti sa v roku 2026 budú pohybovať pod úrovňou navrhovanej minimálnej mzdy (mesačnej alebo hodinovej v prípade čiastkových úväzkov alebo dohôd o vykonaní práce) a zároveň budú ohrození chudobou t. j. ich celkový disponibilný ekvivalentný príjem bude nižší ako hranica rizika chudoby.
i)	Špecifikujte ovplyvnené skupiny:	Ovplyvnená skupina č. 1: Jednotlivci a domácnosti s pracovnými príjmami pod úrovňou navrhovanej minimálnej mzdy (mesačnej alebo hodinovej), a zároveň v riziku chudoby.
	Ovplyvnená skupina č. 3	Ovplyvnená skupina č. 2
j)	Kvantifikujte rast príjmov alebo pokles výdavkov za jednotlivé ovplyvnené skupiny domácností / skupiny jednotlivcov a počet obyvateľstva/domácností ovplyvnených predkladaným návrhom.	
k)	- priemerný rast príjmov/ pokles výdavkov v skupine v eurách a/alebo v % / obdobie: - veľkosť skupiny (počet obyvateľov):	Ovplyvnená skupina č. 1 Rast príjmu konkrétneho zamestnanca bude závisieť od počtu odpracovaných hodín v prípade čiastkových úväzkov alebo dohôd vykonávaných mimo pracovného pomeru. V dôsledku zmeny z 57-percentnej automatickej valorizácie na 60-percentnú sa hodinová minimálna mzda v roku 2026 zvýši o 0,264 eur. Podľa EU SILC 2022 bolo až 7,1 % pracujúcich ohrozených chudobou. Častejšie ohrození chudobou boli pracujúci na čiastočné úväzky ako aj zamestnanci s pracovným pomerom na určitú dobu a zamestnanci pracujúci na niektorú z dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru. Nie všetci pracujúci ohrození chudobou majú zárobky na úrovni minimálnej mzdy. V riziku chudoby sa nachádzajú okrem iných aj príjemcovia pomoci v hmotnej núdzi s príjmom z pracovnej činnosti. V januári 2024 sa v systéme pomoci v hmotnej núdzi nachádzalo 4 543 osôb s príjmom z pracovnej činnosti. Väčšinou išlo o veľmi nízke príjmy pod úrovňou súčasnej minimálnej mzdy (najviac z dohôd o pracovnej činnosti). Viac ako polovica z nich (55 %) žila v úplných rodinách s deťmi, 18 % v neúplných rodinách s deťmi, 16 % bolo jednotlivcov a 11 dvojíc bez detí.
	Ovplyvnená skupina č. 3	Ovplyvnená skupina č. 2
l)	Dôvod chýbajúcej kvantifikácie:	
a)	4.1.2 Negatívny vplyv	
b)	Popíšte opatrenie a jeho vplyv na hospodárenie domácností s uvedením, či ide o zníženie príjmov alebo zvýšenie výdavkov:	Bez vplyvu
c)	Špecifikujte ovplyvnené skupiny:	Ovplyvnená skupina č. 1
	Ovplyvnená skupina č. 3	Ovplyvnená skupina č. 2
d)	Kvantifikujte pokles príjmov alebo rast výdavkov za jednotlivé ovplyvnené skupiny domácností / skupiny jednotlivcov a počet obyvateľstva/domácností ovplyvnených predkladaným návrhom.	
e)	- priemerný pokles príjmov/ rast výdavkov v skupine v eurách a/alebo v % / obdobie: - veľkosť skupiny (počet obyvateľov):	Ovplyvnená skupina č. 1

	Ovplyvnená skupina č. 3	Ovplyvnená skupina č. 2
f)	Dôvod chýbajúcej kvantifikácie:	
g)	4.1.2.1 Z toho negatívny vplyv na skupiny v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia (V prípade významných vplyvov na príjmy alebo výdavky domácností v riziku chudoby, identifikujte a kvantifikujte negatívny vplyv na chudobu obyvateľstva (napr. zvyšovanie miery rizika chudoby, priemerný pokles príjmov/ rast výdavkov v skupine)	
h)	Popíšte opatrenie a jeho vplyv na hospodárenie domácností s uvedením, či ide o zníženie príjmov alebo zvýšenie výdavkov:	Bez vplyvu
i)	Špecifikujte ovplyvnené skupiny:	Ovplyvnená skupina č. 1
	Ovplyvnená skupina č. 3	Ovplyvnená skupina č. 2
j)	Kvantifikujte pokles príjmov alebo rast výdavkov za jednotlivé ovplyvnené skupiny domácností / skupiny jednotlivcov a počet obyvateľstva/domácností ovplyvnených predkladaným návrhom.	
k)	- priemerný pokles príjmov/ rast výdavkov v skupine v eurách a/alebo v % / obdobie: - veľkosť skupiny (počet obyvateľov):	Ovplyvnená skupina č. 1
	Ovplyvnená skupina č. 3	Ovplyvnená skupina č. 2
l)	Dôvod chýbajúcej kvantifikácie:	

4.2 Identifikujte, popíšte a kvantifikujte vplyvy na prístup k zdrojom, právam, tovarom a službám u jednotlivých ovplyvnených skupín obyvateľstva a vplyv na sociálnu inklúziu.

Má návrh vplyv na prístup k zdrojom, právam, tovarom a službám?

Popíšte hodnotené opatrenie, špecifikujte ovplyvnené skupiny obyvateľstva a charakter zmeny v prístupnosti s ohľadom na dostupnosť finančnú, geografickú, kvalitu, organizovanie a pod. Uveďte veľkosť jednotlivých ovplyvnených skupín.

<p>a)</p> <p>Rozumie sa najmä na prístup k:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sociálnej ochrane, sociálno-právnej ochrane, sociálnym službám (vrátane služieb starostlivosti o deti, starších ľudí a ľudí so zdravotným postihnutím), - kvalitatívnej práci, ochrane zdravia, dôstojnosti a bezpečnosti pri práci pre zamestnancov a existujúcim zamestnaneckým právam, - pomoci pri úhrade výdavkov súvisiacich so zdravotným postihnutím, - zamestnaní, na trh práce (napr. uľahčenie zosúladenia rodinných a pracovných povinností, služby zamestnanosti), k školeniam, odbornému vzdelávaniu a príprave na trh práce, - zdravotnej starostlivosti vrátane cenovo dostupných pomôcok pre občanov so zdravotným postihnutím, - k formálnemu i neformálnemu vzdelávaniu a celoživotnému vzdelávaniu, - bývaníu a súvisiacim základným komunálnym službám, - doprave, - ďalším službám najmä službám všeobecného záujmu a tovarom, - spravodlivosti, právnej ochrane, právnym službám, - informáciám, - k iným právam (napr. politickým). 	<p>Návrh zákona upravuje stanovovanie primeraných minimálnych miezd, čo by malo zabezpečiť zlepšenie životných a pracovných podmienok zamestnancov. Podľa predloženého návrhu zákona bude potrebné v záujme dosiahnutia dôstojnej životnej úrovne, zníženia chudoby zamestnancov, a tiež podpory sociálnej súdržnosti, a vzostupnej sociálnej konvergencie a zníženia rozdielov v odmeňovaní žien a mužov v stanovených intervaloch vyhodnocovať primeranosť sumy minimálnej mzdy, pričom bude potrebné brať do úvahy aspoň kúpnu silu minimálnej mzdy, všeobecnú úroveň miezd a ich distribúciu, mieru rastu miezd, dlhodobú úroveň národnej produktivity a jej vývoj.</p> <p>Zvyšovanie miery pokrytia kolektívnym vyjednávaním o mzdách až na 80 % zo všetkých zamestnancov, ktorých pracovné podmienky môžu byť upravené kolektívnymi zmluvami môže prispieť k uľahčeniu výkonu práva na kolektívne vyjednávanie.</p> <p>Aplikovanie reprezentatívnej kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa na ďalších zamestnancov môže dotknutým zamestnancom zabezpečiť lepšie pracovné podmienky vrátane mzdových podmienok.</p>
<p>b)</p> <p>Má návrh významný vplyv na niektorú zo zraniteľných skupín obyvateľstva alebo skupín v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia?</p> <p>Špecifikujte ovplyvnené skupiny v riziku chudoby a sociálneho vylúčenia a popíšte vplyv na ne. Je tento vplyv väčší ako vplyv na iné skupiny či subjekty? Uveďte veľkosť jednotlivých ovplyvnených skupín.</p>	
<p>c)</p> <p>Zraniteľné skupiny alebo skupiny v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia sú napr.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - domácnosti s nízkym príjmom (napr. žijúce iba zo sociálnych príjmov, alebo z príjmov pod hranicou rizika chudoby, alebo s príjmom pod životným minimom, alebo patriace medzi 25% domácností s najnižším príjmom), - nezamestnaní, najmä dlhodobo nezamestnaní, mladí nezamestnaní a nezamestnaní nad 50 rokov, - deti (0 – 17), - mladí ľudia (18 – 25 rokov), - starší ľudia, napr. ľudia vo veku nad 65 rokov alebo dôchodcovia, - ľudia so zdravotným postihnutím, - marginalizované rómske komunity - domácnosti s 3 a viac deťmi, - jednorodičovské domácnosti s deťmi (neúplné rodiny, ktoré tvoria najmä osamelé matky s deťmi), - prislušníci tretích krajín, azylanti, žiadatelia o azyl, - iné zraniteľné skupiny, ako sú napr. bezdomovci, ľudia opúšťajúci detské domovy alebo iné inštitucionálne zariadenia 	

4.3 Identifikujte a popíšte vplyv na rovnosť príležitostí.	
Identifikujte, popíšte a kvantifikujte vplyv na rovnosť žien a mužov.	
a)	4.3.1 Dodržuje návrh povinnosť rovnakého zaobchádzania so skupinami alebo jednotlivcami na základe pohlavia, rasy, etnicity, náboženstva alebo viery, zdravotného postihnutia, veku, sexuálnej orientácie alebo iného statusu? Mohol by viesť k nepriamej diskriminácii niektorých skupín obyvateľstva? Ak áno, ktoré skupiny sú takto ovplyvnené a akým spôsobom?
b)	Bez vplyvu
c)	4.3.2 Môže návrh viesť k zväčšovaniu nerovností medzi ženami a mužmi? Podporuje návrh rovnosť príležitostí? Má návrh odlišný vplyv na ženy a mužov? Popíšte vplyvy.
d)	Popíšte riziká návrhu, ktoré môžu viesť k zväčšovaniu nerovností:
e)	Popíšte pozitívne vplyvy návrhu na dosahovanie rovnosti žien a mužov, rovnosti príležitostí žien a mužov, prípadne vplyvy na ženy a mužov, ak sú odlišné: <p>Nakoľko zvýšenie sumy minimálnej mzdy sa týka zamestnancov v povolaniach s nízkym priemerným zárobkom a so mzdou na úrovni minimálnej mzdy, ktoré sú početnejšie zastúpené ženami, zvýšenie minimálnej mzdy bude mať mierny vplyv aj na zníženie rozdielov v mzdách mužov a žien.</p>
f)	Má návrh významné vplyvy na niektorú zo zraniteľných skupín obyvateľstva? Ak áno, aké? Akým spôsobom? Zraniteľnou skupinou obyvateľstva sa rozumejú najmä ženy ohrozené viacnásobnou diskrimináciou, tehotné matky, seniorky, ženy patriace do marginalizovaných skupín obyvateľstva, migrantky, ženy a dievčatá so zdravotným postihnutím, obeť násilia a pod.
g)	Pri identifikovaní vplyvov na rovnosť žien a mužov treba vziať do úvahy existujúce rozdiely medzi ženami a mužmi, ktoré sú relevantné k danej politike. Podpora rovnosti žien a mužov nespočíva len v odstraňovaní obmedzení a bariér pre plnohodnotnú účasť na ekonomickom, politickom a sociálnom živote spoločnosti ako aj rodinnom živote, ale taktiež v podpore rovnosti medzi nimi. <p>V ktorých oblastiach podpory rovnosti žien a mužov návrh odstraňuje prekážky a/alebo podporuje rovnosť žien a mužov? Medzi oblasti podpory rovnosti žien a mužov okrem iného patria:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podpora slobodného výberu povolania a ekonomickej činnosti - podpora vyrovnávania ekonomickej nezávislosti, - zosúladenie pracovného, súkromného a rodinného života, - podpora rovnosti príležitostí pri participácii na rozhodovaní, - boj proti domácemu násiliu, násiliu na ženách a obchodovaniu s ľuďmi, - podpora vnímania osobnej starostlivosti o dieťa za rovnocennú s ekonomickou činnosťou a podpora neviditeľnej práce v domácnosti ako takej, - rešpektovanie osobných preferencií pri výbere povolania a zosúladenia pracovného a rodinného života.

4.4 Identifikujte, popíšte a kvantifikujte vplyvy na zamestnanosť a na trh práce.

V prípade kladnej odpovede pripojte **odôvodnenie** v súlade s Metodickým postupom pre analýzu sociálnych vplyvov.

a)	Uľahčuje návrh vznik nových pracovných miest? Ak áno, ako? Ak je to možné, doplňte kvantifikáciu.	
b)	Identifikujte, v ktorých sektoroch a odvetviach ekonomiky, v ktorých regiónoch, pre aké skupiny zamestnancov, o aké typy zamestnania /pracovných úväzkov pôjde a pod.	Bez vplyvu
c)	Vedie návrh k zániku pracovných miest? Ak áno, ako a akých? Ak je to možné, doplňte kvantifikáciu	
d)	Identifikujte, v ktorých sektoroch a odvetviach ekonomiky, v ktorých regiónoch, o aké typy zamestnania /pracovných úväzkov pôjde a pod. Identifikujte možné dôsledky, skupiny zamestnancov, ktoré budú viac ovplyvnené a rozsah vplyvu.	Nie je možné úplne vylúčiť negatívny vplyv na zamestnanosť v odvetviach s nízkymi priemernými mzdami, napr. v odvetví ubytovacích a stravovacích služieb. Predpokladá sa však, že celkový negatívny vplyv na zamestnanosť bude zanedbateľný.
e)	Ovplyvňuje návrh dopyt po práci? Ak áno, ako?	
f)	Dopyt po práci závisí na jednej strane na produkcii tovarov a služieb v ekonomike a na druhej strane na cene práce.	Nie je preto možné úplne vylúčiť ani negatívny vplyv zvýšenia sumy minimálnej mzdy na dopyt po práci, a to najmä nízko kvalifikovaných zamestnancov v regiónoch s nízkou priemernou mzdou. Predpokladá sa však, že celkový negatívny vplyv na zamestnanosť bude zanedbateľný.
g)	Má návrh dosah na fungovanie trhu práce? Ak áno, aký?	
h)	Týka sa makroekonomických dosahov ako je napr. participácia na trhu práce, dlhodobá nezamestnanosť, regionálne rozdiely v mierach zamestnanosti. Ponuka práce môže byť ovplyvnená rôznymi premennými napr. úrovňou miezd, inštitucionálnym nastavením (napr. zosúladenie pracovného a súkromného života alebo uľahčovanie rôznych foriem mobility).	V dôsledku zvýšenia minimálnej mzdy zamestnanca, ako spodnej hranice celkového nároku na mzdu môže kladne vplyvať na motiváciu nezamestnaných osôb prijať prácu za mzdu na úrovni minimálnej mzdy.
i)	Má návrh špecifické negatívne dôsledky pre isté skupiny profesií, skupín zamestnancov či živnostníkov? Ak áno, aké a pre ktoré skupiny?	
j)	Návrh môže ohrozovať napr. pracovníkov istých profesií favorizovaním špecifických aktivít či technológií.	
k)	Ovplyvňuje návrh špecifické vekové skupiny zamestnancov? Ak áno, aké? Akým spôsobom?	
l)	Identifikujte, či návrh môže ovplyvniť rozhodnutia zamestnancov alebo zamestnávateľov a môže byť zdrojom neskoršieho vstupu na trh práce alebo predčasného odchodu z trhu práce jednotlivcov.	Nie je možné úplne vylúčiť negatívny vplyv na absolventov s nízkou kvalifikáciou pre zaradenie sa do pracovného procesu v regiónoch s nízkou priemernou mzdou. Predpokladá sa, že negatívny vplyv bude zanedbateľný.